

Byggingarmál á Íslandi – Horft til framtíðar

Hafsteinn Pálsson

4. desember 2008

Að fortíð skal hyggja ...

- Lorenz Angel Krieger (danskur stiftamtmaður) var hvatamaður að stofnun fyrstu byggingarnefndarinnar 1839 í Reykjavík
  - 1840 voru íbúar Reykjavíkur 890
  - 1890 voru þeir 3886
- Knut Ziemsens varð bæjarverkfræðingur 1902 og mældi upp bæjarlandið
- KZ var aðalhöfundur fyrstu byggingarsamþykktarinnar sem tók gildi 1904

Að fortíð skal hyggja ...

- Byggingarsamþykktir í Reykjavík
  - 1904
  - 1945
  - 1965
- Fyrstu byggingarlögin 1978
- Byggingarreglugerð 1979
- Núverandi byggingarlög 1997
- Núverandi byggingarreglugerð 1998

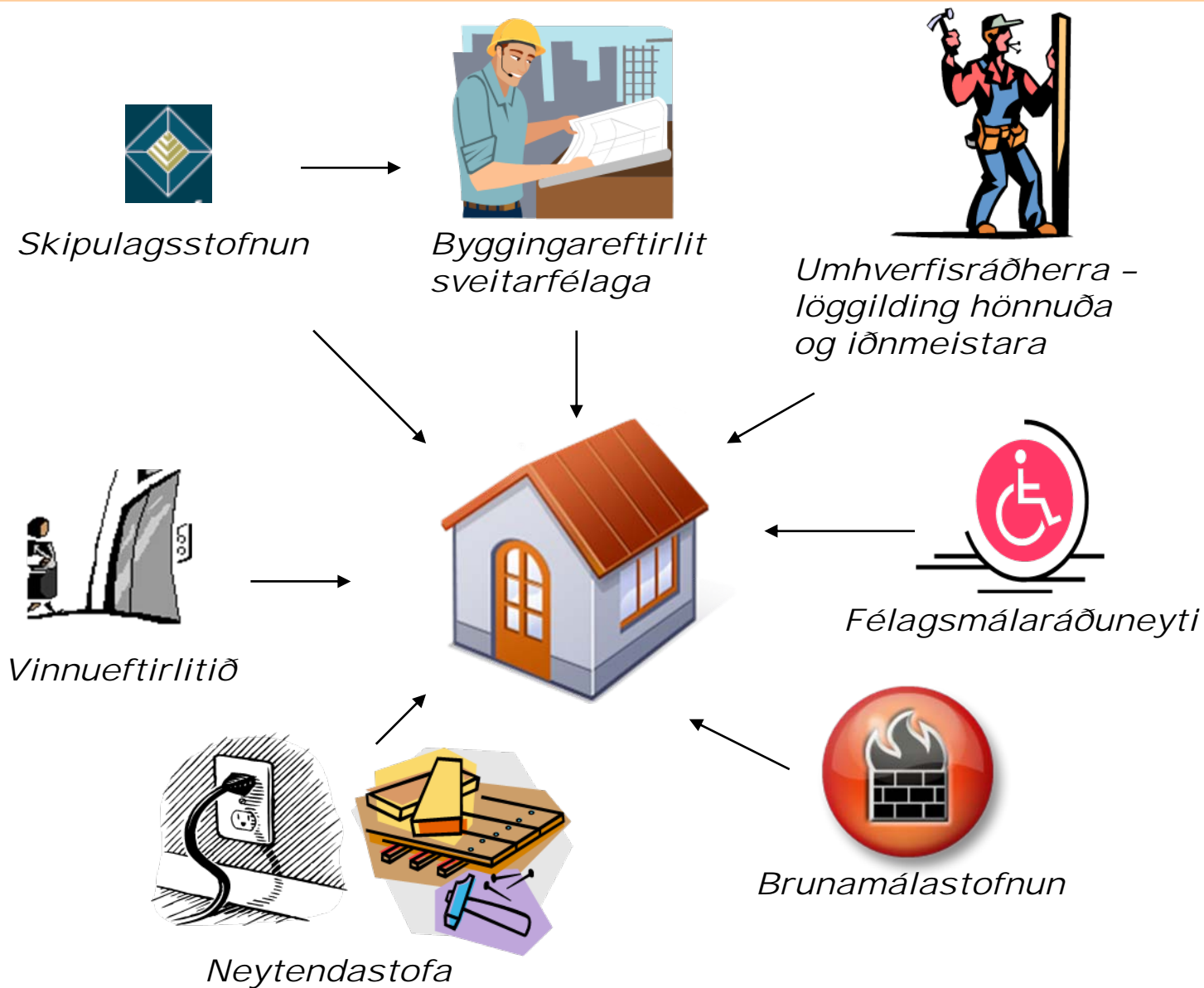

Endurskoðun lagaumhverfis

- ✓ Aðgreining skipulags- og byggingarhluta
- ✓ Lög um mannvirki
- ✓ Byggingarstofnun
- ✓ Faggiltar skoðunarstofur – faggilding byggingarfulltrúa
- ✓ Ábyrgð aðila skýrð
- ✓ Rannsóknir á tjónum á mannvirkjum

Stjórnsýsla mannvirkjamála – núverandi staða

Frumvarp til laga um mannvirki

*Byggingareftirlit
sveitarfélaga*

Lyftueftirlit

Hlutverk Byggingarstofnunar

- **Byggingarmál sameinuð undir einu ráðuneyti**
- **Byggingarmál sameinuð í einni stofnun**
  - ✓ Samræming byggingareftirlits á landinu öllu
  - ✓ Brunavarnir
  - ✓ Aðgengismál
  - ✓ Rafmagnseftirlit
  - ✓ Löggildingar iðnmeistara og hönnuða
  - ✓ Starfsleyfi byggingarstjóra og faggiltra skoðunarstofa
  - ✓ Rannsóknir á tjónum á mannvirkjum
  - ✓ Tilskipun um viðskipti með byggingarvörur

Hlutverk Byggingarstofnunar

- **Tengsl við stjórnýslu byggingarfulltrúa**

- ✓ Leiðbeiningar, verklagsreglur og skoðunarhandbækur
- ✓ Bindandi álit um tæknileg mál
- ✓ Rafrænt gagnasafn um mannvirki og mannvirkjagerð
  - skoðunarhandbók
  - hönnunargögn, eftirlitsskýrslur, gátlistar, úttektarvottorð ofl.
  - listi yfir hönnuði, byggingarstjóra og iðnmeistara

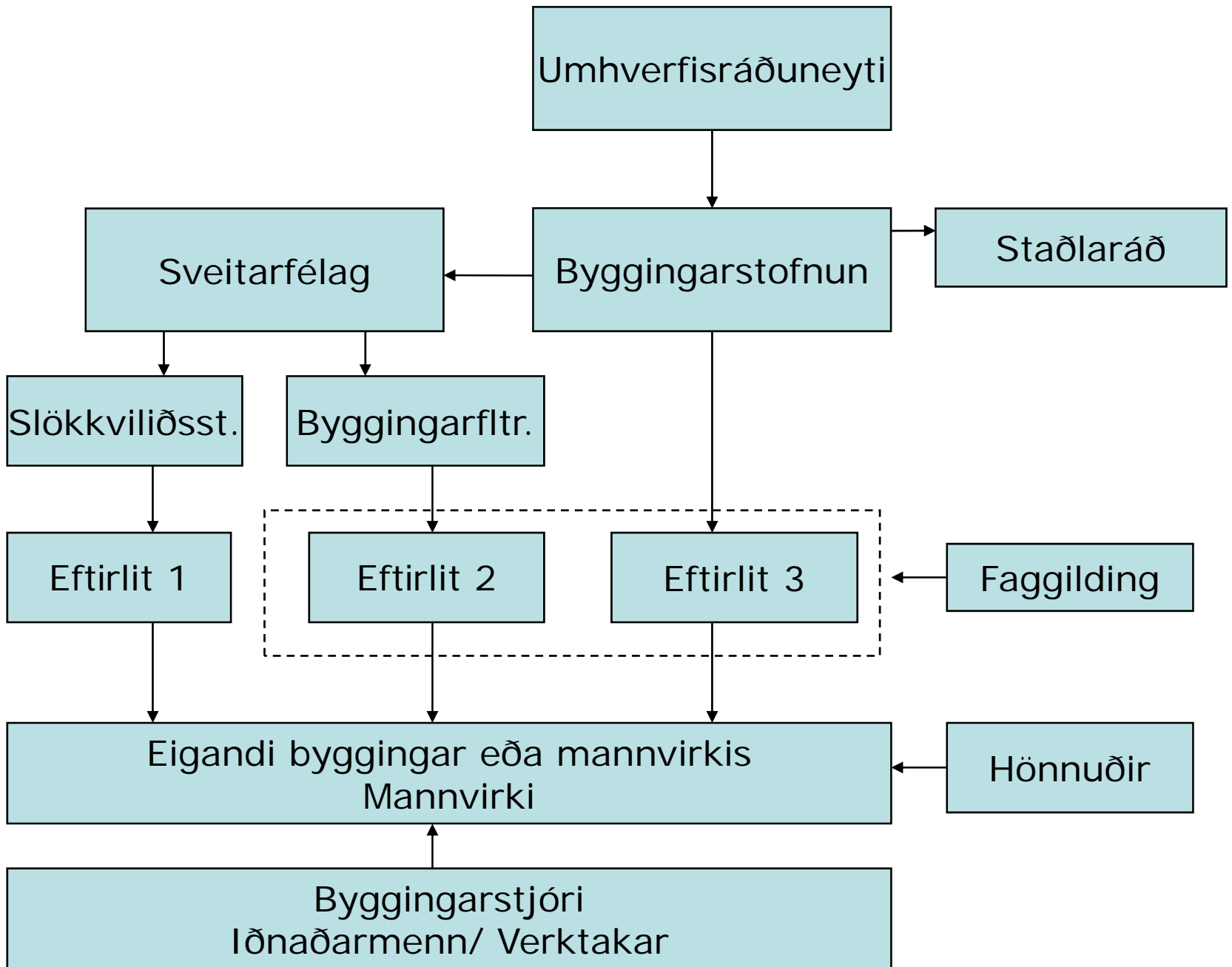

- **Meginþungi byggingareftirlits er áfram í höndum sveitarfélaga (byggingarfulltrúa)**
- **Einstaka mannvirki verða háð leyfi Byggingarstofnunar**
- **Heimilt með reglugerð að kveða á um að minniháttar mannvirki séu undanþegin byggingarleyfi**

Byggingarleyfisskyld mannvirki

- Virkjanir þurfa byggingarleyfi í stað framkvæmdaleyfis
- Háð leyfi Byggingarstofnunar:
  - ✓ Mannvirki á hafi utan sveitarfélagamarka
  - ✓ Mannvirki á flugvallarsvæði Keflavíkurflugvallar
  - ✓ Mannvirki á varnarsvæðum utan Keflavíkurflugvallar

Aðgreining skipulags- og byggingarluta

- **Byggingarluti – tæknileg mál:**
  - ✓ Öryggi
  - ✓ Heilnæmi
  - ✓ Aðgengi
  - ✓ Ending, hagkvæmni – sjálfbærni
- **Skipulagshluti:**
  - ✓ Staðsetning, fyrirkomulag byggðar
  - ✓ Ákvörðun um landnotkun
- Frelsi sveitarstjórna til að ráða fyrirkomulagi byggðar felst í skipulaginu. Deiliskipulag – skipulagssamþykktir

Faggilding byggingarfulltrúa/skoðunarstofa

- Eftirlit (yfirferð hönnunargagna og áfangaúttektir) framkvæmt samkvæmt skoðunarhandbókum
- Heimild til að nota faggiltar skoðunarstofur við eftirlit
- Faggilding byggingarfulltrúa
- Hæfniskröfur vegna faggildingar – mismunandi eftir umfangi mannvirkjagerðar

Ábyrgð aðila skýrð

- ✓ Endanlega ábyrgðin er alltaf eigandans
- ✓ Eigandi skal hafa virkt innra eftirlit:
  - ✓ Á hönnunarstigi: samræmingaraðili (hönnuður)
  - ✓ Eftir útgáfu byggingarleyfis: byggingarstjóri
- ✓ Með því að ráða til sín fagaðila sem uppfylla kröfur laganna hefur eigandi uppfyllt skyldur sínar
  - ✓ Byggingarstjóri – starfsleyfi
  - ✓ Hönnuður – löggilding
  - ✓ Iðnmeistarar - löggilding
- ✓ Allir aðilar beiti gæðastjórnunarkerfum við undirbúning og stjórnun framkvæmda

Breytingar á ákvæðum um byggingarstjóra

- ✓ Mun ítarlegri ákvæði en áður um hlutverk og skyldur
- ✓ Faglegur fulltrúi eiganda
- ✓ Framkvæmir innra eftirlit eiganda eftir útgáfu byggingarleyfis
- ✓ Byggingarstjóri má ekki vera jafnframt hönnuður eða iðnmeistari viðkomandi mannvirkis (nema mannvirkið sé til eigin nota)
- ✓ Starfsleyfi – þrjú flokkar byggingarstjóra, eftir gerð mannvirkis
- ✓ Gæðastjórnunarkerfi
- ✓ Tryggingaskylda fellur niður